

Wersja zanonimizowana

Tłumaczenie

C-26/22-1

Sprawa C-26/22

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Data wpływu:

11 stycznia 2022 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Verwaltungsgericht Wiesbaden (Niemcy)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

23 grudnia 2021 r.

Strona skarżąca:

UF

Strona przeciwna:

Land Hessen

6 K 441/21.WI

VERWALTUNGSGERICHT WIESBADEN
(SĄD ADMINISTRACYJNY W WIESBADEN, NIEMCY)

POSTANOWIENIE

W spornym postępowaniu administracyjnym

UF

[...]

strona skarżąca

[...] przeciwko

Land Hessen (krajowi związkowemu Hesja), reprezentowanemu przez Hessischer Beauftragter für Datenschutz und Informationsfreiheit (heskiego inspektora ochrony danych i wolności informacji),

[...] strona przeciwna

przy udziale:

SCHUFA Holding AG,

[...] **dotyczącym**

prawa o ochronie danych

Verwaltungsgericht Wiesbaden (sąd administracyjny w Wiesbaden) – 6. izba – [...]

postanowił w dniu 23 grudnia 2021 r., co następuje:

- I. Postępowanie zostaje zawieszone.**
- II. Sprawa zostaje przedłożona na podstawie art. 267 TFUE Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej do rozstrzygnięcia w trybie prejudycjalnym w odniesieniu do następujących pytań:**
 - 1. Czy art. 77 ust. 1 w związku z art. 78 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólnego rozporządzenia o ochronie danych; Dz.U. L 119, s. 1; zwanego dalej „RODO”) należy interpretować w ten sposób, że rozstrzygnięcie organu nadzorczego, o którym organ ten informuje zainteresowanego,**
 - a) ma charakter odpowiadający rozpatrzeniu petycji?**
Skutkowałoby to tym, że sądowa kontrola decyzji organu nadzorczego w sprawie skargi na podstawie art. 78 ust. 1 RODO ograniczałaby się zasadniczo do tego, czy organ rozpatrzył skargę, prawidłowo zbadał przedmiot skargi i poinformował skarżącego o wyniku kontroli.
 - lub**
 - b) należy rozumieć jako wydaną przez organ publiczny decyzję co do istoty sprawy?**
Skutkowałoby to tym, że decyzja organu nadzorczego w sprawie skargi musiałaby zostać zbadana przez sąd w pełnym zakresie pod względem merytorycznym zgodnie z art. 78 ust. 1 RODO, przy

czym w konkretnym przypadku – na przykład w przypadku zredukowania zakresu uznania do zera – organ nadzorczy mógłby zostać zobowiązany przez sąd również do konkretnego działania w rozumieniu art. 58 RODO.

2. Czy przechowywanie danych przez prywatne biuro informacji kredytowej, w którym dane osobowe z rejestru publicznego takiego jak „krajowe bazy danych” w rozumieniu art. 79 ust. 4 i 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/848 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie postępowania upadłościowego (Dz.U. L 141, s. 19; zwanego dalej „rozporządzeniem 2015/848”) są przechowywane bez konkretnego powodu, aby w przypadku zapytania móc udzielić informacji, jest zgodne z art. 7 i 8 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej z dnia 12 grudnia 2007 r. (Dz.U. C 303, s. 1, zwanej dalej „kartą”)?
- 3a. Czy zasadniczo dopuszczalne jest istnienie prywatnych równoległych baz danych (w szczególności baz danych biura informacji kredytowej), które są tworzone obok państwowych baz danych i w których dane z państwowych baz danych (w niniejszym przypadku ogłoszeń upadłościowych) są przechowywane dłużej, niż jest to przewidziane w ścisłych ramach rozporządzenia 2015/848 w związku z prawem krajowym?
- 3b. W razie udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie 3a – czy z prawa do bycia zapomnianym przewidzianego w art. 17 ust. 1 lit. d) RODO wynika, że dane te powinny zostać usunięte, jeżeli okres przetwarzania danych przewidziany dla rejestru publicznego już upłynął?
4. Jeżeli art. 6 ust. 1 akapit pierwszy lit. f) RODO może stanowić jedyną podstawę prawną dla przechowywania danych przez prywatne biuro informacji kredytowej również w odniesieniu do danych przechowywanych w rejestrach publicznych, to czy należy przyjąć istnienie uzasadnionego interesu biura informacji kredytowej już wtedy, gdy biuro to przejmuje dane z rejestru publicznego bez konkretnego powodu, tak aby dane te były następnie dostępne w przypadku zapytania?
5. Czy kodeksy postępowania zatwierdzone przez organy nadzorcze zgodnie z art. 40 RODO i przewidujące terminy kontroli i usunięcia danych dłuższe niż terminy przechowywania w rejestrach publicznych mogą zawieszać konieczność dokonywania wyważenia interesów zgodnie z art. 6 ust. 1 akapit pierwszy lit. f) RODO?

Uzasadnienie:

I.

1 Już postanowieniem z dnia 31 sierpnia 2021 r. (6 K 226/21.WI; C-552/21) Verwaltungsgericht Wiesbaden (sąd administracyjny w Wiesbaden) – 6. izba – skierował do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej pytanie dotyczące charakteru prawnego czynności i zawiadomienia organu nadzorczego w odniesieniu do zainteresowanej strony skarżącej. Ponadto 6. izba przedłożyła pytania dotyczące wpisów z rejestrów publicznych, np. z ogłoszeń sądów upadłościowych, które są przenoszone w identycznej postaci do prywatnie prowadzonych rejestrów. Skarga w sprawie, w której wystąpiono z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym o sygnaturze C-552/21, została jednak cofnięta, stąd wniosek ten nie mógł być dalej podtrzymywany. Sąd w dalszym ciągu dostrzega potrzebę wyjaśnienia w odniesieniu do poruszonych zasadniczych zagadnień, stąd zostają one ponownie przedłożone w ramach niniejszego wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w podobnej sprawie.

2 Skarżący w niniejszym postępowaniu również kwestionuje wpis zwolnienia z pozostałej części długów w rejestrze biorącej udział w postępowaniu SCHUFA Holding AG, prywatnego biura informacji kredytowej, zwanej dalej „SCHUFA”. Żąda on od strony przeciwnej doprowadzenia do usunięcia przez SCHUFA wpisu, który ma następujące brzmienie:

3 *Informacje z rejestrów publicznych.*

Zwolnienie z pozostałej części długów przyznane.

Ta informacja pochodzi z ogłoszeń sądów upadłościowych. W odniesieniu do przedmiotowego postępowania upadłościowego zostaliśmy poinformowani o przyznaniu zwolnienia z pozostałej części długów. Sygnatura 906IK1043–15PLZ30175. Sprawa jest prowadzona przez sądy upadłościowe pod tą sygnaturą.

Data zdarzenia 17.12.2020 R.

4 Postanowieniem Amtsgericht Hannover (sądu rejonowego w Hanowerze, Niemcy) z dnia 17 grudnia 2020 r. skarżącemu przyznano przedterminowe zwolnienie z pozostałej części długów. Wpis w tym przedmiocie opublikowano pod adresem www.insolvenzbekanntmachungen.de. Wpis na tej stronie internetowej zostaje usunięty po 6 miesiącach. Biorąca udział w postępowaniu SCHUFA również przechowuje ten wpis w swojej bazie danych. Skarżący zwrócił się do SCHUFA w sprawie usunięcia tego wpisu. W odpowiedzi SCHUFA poinformowała go, że jej działalność jest prowadzona zgodnie z RODO. Również zgodnie z art. 17 RODO nie istnieje żadne bezwzględne prawo do usunięcia danych osobowych. Wpis o zwolnieniu z pozostałej części długów zostanie usunięty po 3 latach od jego wprowadzenia. Zdaniem SCHUFA potrzeba

uzyskiwania informacji w obrocie gospodarczym została dostrzeżona także przez ustawodawcę, stąd w systemach informacji kredytowych nie może zabraknąć informacji o zdolności kredytowej. Termin na usunięcie wpisu zgodnie z § 3 ust. 1 Verordnung zu öffentlichen Bekanntmachungen in Insolvenzverfahren im Internet (rozporządzenia w sprawie publicznych ogłoszeń w Internecie w postępowaniach upadłościowych, zwanego dalej „InsBekV”) nie znajduje zastosowania do SCHUFA.

- 5 Od powyższego skarżący odwołał się do strony przeciwnej pismem z dnia 10 lutego 2021 r. Skarżący zwrócił uwagę na to, że przechowywanie informacji o zwolnieniu z pozostałej części długów przez SCHUFA jest niezgodne z prawem. Takie przechowywanie danych nie jest w żadnym razie konieczne w celu ochrony interesów. Interesy osoby, której dane dotyczą, wyraźnie tu przeważają. Nie można zaakceptować utożsamiania udzielenia zwolnienia z pozostałej części długów z problemami z zapłatą, gdzie zobowiązania nie zostały zaspokojone. Nawet gdyby przyjąć, że przetwarzanie danej cechy było uprawnione, to po upływie roku nie było to już dłużej konieczne.
- 6 W odpowiedzi strona przeciwna poinformowała skarżącego w decyzji z dnia 1 marca 2021 r., że wyraża zrozumienie dla sytuacji skarżącego, jednakże SCHUFA może przechowywać negatywne wpisy dotyczące zwolnienia z pozostałej części długów przez okres dłuższy niż okres odnoszący się do zwolnienia z wierzytelności. Podstawę prawną stanowi art. 6 ust. 1 lit. b) i lit. f) RODO oraz § 31 Bundesdatenschutzgesetz (ustawy federalnej o ochronie danych) z dnia 30 czerwca 2017 r., (BGBl. I s. 2097, ostatnio zmienionej ustawą z dnia 23 czerwca 2021 r., BGBl. I s. 1858; zwanej dalej „BDSG”). Dane osobowe, które są niezbędne do oceny zdolności kredytowej, mogą być przechowywane tak długo, jak jest to konieczne do celów, dla których zostały poddane przechowywaniu. Przy ustalaniu zdolności kredytowej dopuszczalne jest określanie na podstawie zachowania części grupy osób prawdopodobnego zachowania innych osób, które również należą do tej grupy osób, a także określanie istotności statystycznej.
- 7 Pismem swojego pełnomocnika z dnia 6 kwietnia 2021 r. skarżący wniósł skargę na powyższą decyzję. Podnosi on, że biorąc udział w postępowaniu SCHUFA nie dokonała wyważenia interesów, a strona przeciwna tego nie zakwestionowała. W ramach swoich zadań i uprawnień strona przeciwna była zaś zobowiązana do podjęcia środków w celu doprowadzenia do usunięcia wpisu.

II.

1. Karta praw podstawowych Unii Europejskiej

8 Artykuł 7

Poszanowanie życia prywatnego i rodzinnego

Każdy ma prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, domu i komunikowania się.

9 Artykuł 8

Ochrona danych osobowych

1. Każdy ma prawo do ochrony danych osobowych, które go dotyczą.
2. Dane te muszą być przetwarzane rzetelnie w określonych celach i za zgodą osoby zainteresowanej lub na innej uzasadnionej podstawie przewidzianej ustawą. Każdy ma prawo dostępu do zebranych danych, które go dotyczą, i prawo do dokonania ich sprostowania.
3. Przestrzeganie tych zasad podlega kontroli niezależnego organu.

10 Artykuł 47

Prawo do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu

Każdy, kogo prawa i wolności zagwarantowane przez prawo Unii zostały naruszone, ma prawo do skutecznego środka prawnego przed sądem, zgodnie z warunkami przewidzianymi w niniejszym artykule.

Każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony uprzednio na mocy ustawy. Każdy ma możliwość uzyskania porady prawnej, skorzystania z pomocy obrońcy i przedstawiciela.

Pomoc prawna jest udzielana osobom, które nie posiadają wystarczających środków, w zakresie w jakim jest ona konieczna dla zapewnienia skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości.

2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/848 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie postępowania upadłościowego

11 Artykuł 78

Ochrona danych

1. Do przetwarzania danych osobowych na podstawie niniejszego rozporządzenia w państwach członkowskich zastosowanie mają krajowe przepisy transponujące dyrektywę 95/46/WE, przy czym nie dotyczy to operacji przetwarzania, o których mowa w art. 3 ust. 2 dyrektywy 95/46/WE.
2. Do przetwarzania danych osobowych na podstawie niniejszego rozporządzenia przez Komisję zastosowanie ma rozporządzenie (WE) nr 45/2001.

12 Artykuł 79

Obowiązki państw członkowskich względem przetwarzania danych osobowych w krajowych rejestrach upadłości

1 Każde państwo członkowskie przekazuje Komisji – do publikacji na europejskim portalu „e-Sprawiedliwość” – imię i nazwisko osoby fizycznej lub nazwę osoby prawnej, organu publicznego, agencji lub innego podmiotu wyznaczonego przez prawo krajowe do pełnienia funkcji administratora danych w rozumieniu art. 2 lit. d) dyrektywy 95/46/WE.

2. Państwa członkowskie zapewniają wdrożenie środków technicznych mających zapewnić bezpieczeństwo danych osobowych przetwarzanych w ich krajowych rejestrach upadłości, o których mowa w art. 24.

3. Państwa członkowskie odpowiadają za sprawdzenie, czy administrator danych wyznaczony przez prawo krajowe zgodnie z art. 2 lit. d) dyrektywy 95/46/WE, zapewnia przestrzeganie zasad jakości danych, zwłaszcza prawidłowości i aktualności danych przechowywanych w krajowych rejestrach upadłości.

4. Państwa członkowskie odpowiadają zgodnie z dyrektywą 95/46/WE za gromadzenie i przechowywanie danych w krajowych bazach i za decyzje powzięte w celu udostępnienia tych danych we wzajemnie połączonym rejestrze, który można przeglądać za pośrednictwem europejskiego portalu „e-Sprawiedliwość”.

5. Wśród informacji, które należy przekazać podmiotom danych, by mogły korzystać ze swoich praw – zwłaszcza z prawa do uzyskania usunięcia danych – państwa członkowskie podają termin dostępności danych osobowych przechowywanych w rejestrach upadłości.

3. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)

13 Artykuł 6

Zgodność przetwarzania z prawem

1. Przetwarzanie jest zgodne z prawem wyłącznie w przypadkach, gdy – i w takim zakresie, w jakim – spełniony jest co najmniej jeden z poniższych warunków:

- a) osoba, której dane dotyczą, wyraziła zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych w jednym lub większej liczbie określonych celów;
- b) przetwarzanie jest niezbędne do wykonania umowy, której stroną jest osoba, której dane dotyczą, lub do podjęcia działań na żądanie osoby, której dane dotyczą, przed zawarciem umowy;
- c) przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze;
- d) przetwarzanie jest niezbędne do ochrony żywotnych interesów osoby, której dane dotyczą, lub innej osoby fizycznej;
- e) przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi;
- f) przetwarzanie jest niezbędne do celów wynikających z prawnie uzasadnionych interesów realizowanych przez administratora lub przez stronę trzecią, z wyjątkiem sytuacji, w których nadrzędny charakter wobec tych interesów mają interesy lub podstawowe prawa i wolności osoby, której dane dotyczą, wymagające ochrony danych osobowych, w szczególności gdy osoba, której dane dotyczą, jest dzieckiem.

Akapit pierwszy lit. f) nie ma zastosowania do przetwarzania, którego dokonują organy publiczne w ramach realizacji swoich zadań.

(...)

14 Artykuł 17

Prawo do usunięcia danych („prawo do bycia zapomnianym”)

1. Osoba, której dane dotyczą, ma prawo żądania od administratora niezwłocznego usunięcia dotyczących jej danych osobowych, a administrator ma obowiązek bez zbędnej zwłoki usunąć dane osobowe, jeżeli zachodzi jedna z następujących okoliczności:

- a) dane osobowe nie są już niezbędne do celów, w których zostały zebrane lub w inny sposób przetwarzane;
- b) osoba, której dane dotyczą, cofnęła zgodę, na której opiera się przetwarzanie zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. a) lub art. 9 ust. 2 lit. a), i nie ma innej podstawy prawnej przetwarzania;
- c) osoba, której dane dotyczą, wnosi sprzeciw na mocy art. 21 ust. 1 wobec przetwarzania i nie występują nadrzędne prawnie uzasadnione podstawy przetwarzania lub osoba, której dane dotyczą, wnosi sprzeciw na mocy art. 21 ust. 2 wobec przetwarzania;

- d) dane osobowe były przetwarzane niezgodnie z prawem;
- e) dane osobowe muszą zostać usunięte w celu wywiązania się z obowiązku prawnego przewidzianego w prawie Unii lub prawie państwa członkowskiego, któremu podlega administrator;
- f) dane osobowe zostały zebrane w związku z oferowaniem usług społeczeństwa informacyjnego, o których mowa w art. 8 ust. 1.

2. Jeżeli administrator upublicznił dane osobowe, a na mocy ust. 1 ma obowiązek usunąć te dane osobowe, to – biorąc pod uwagę dostępną technologię i koszt realizacji – podejmuje rozsądne działania, w tym środki techniczne, by poinformować administratorów przetwarzających te dane osobowe, że osoba, której dane dotyczą, żąda, by administratorzy ci usunęli wszelkie łącza do tych danych, kopie tych danych osobowych lub ich replikacje.

15 Artykuł 77

Prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego

1. Bez uszczerbku dla innych administracyjnych lub środków ochrony prawnej przed sądem każda osoba, której dane dotyczą, ma prawo wnieść skargę do organu nadzorczego, w szczególności w państwie członkowskim swojego zwykłego pobytu, swojego miejsca pracy lub miejsca popełnienia domniemanego naruszenia, jeżeli sądzi, że przetwarzanie danych osobowych jej dotyczące narusza niniejsze rozporządzenie.

16 Artykuł 78

Prawo do skutecznego środka ochrony prawnej przed sądem przeciwko organowi nadzorcemu

1. Bez uszczerbku dla innych administracyjnych lub pozasądowych środków ochrony prawnej każda osoba fizyczna lub prawna ma prawo do skutecznego środka ochrony prawnej przed sądem przeciwko prawnie wiążącej decyzji organu nadzorczego jej dotyczącej.

2. Bez uszczerbku dla innych administracyjnych lub pozasądowych środków ochrony prawnej każda osoba, której dane dotyczą, ma prawo do skutecznego środka ochrony prawnej przed sądem, jeżeli organ nadzorczy właściwy zgodnie z art. 55 i 56 nie rozpatrzył skargi lub nie poinformował osoby, której dane dotyczą, w terminie trzech miesięcy o postępach lub efektach rozpatrywania skargi wniesionej zgodnie z art. 77.

3. Postępowanie przeciwko organowi nadzorcemu zostaje wszczęte przed sądem państwa członkowskiego, w którym organ nadzorczy ma siedzibę”.

4. Insolvenzordnung (ustawa o postępowaniu upadłościowym, zwana dalej „InsO”) z dnia 5 października 1994 r. (BGBl. I s. 2866), ostatnio zmieniona art. 5 ustawy z dnia 16 lipca 2021 r. (BGBl. I s. 2947)

17 Paragraf 9 – Ogłoszenie publiczne

(1) Ogłoszenie publiczne następuje w drodze centralnego i obejmującego wszystkie kraje związkowe opublikowania informacji w Internecie; ogłoszeniu może podlegać wyciąg z informacji. W ogłoszeniu należy dokładnie oznaczyć dłużnika, w szczególności należy podać jego adres i dziedzinę działalności. Ogłoszenie uważa się za dokonane po upływie dwóch kolejnych dni od dnia opublikowania.

(2) Sąd upadłościowy może zarządzić dokonanie innych ogłoszeń, o ile przewiduje to prawo krajów związkowych. Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz (federalne ministerstwo sprawiedliwości i ochrony konsumentów) jest upoważnione do regulowania w drodze rozporządzenia, za zgodą Bundesratu, szczegółów centralnego i obejmującego wszystkie kraje związkowe ogłaszania informacji w Internecie. W tym zakresie należy w szczególności wprowadzić terminy usunięcia wpisów oraz przepisy zapewniające, że ogłoszenia:

1. pozostają nienaruszone, kompletne i aktualne,
2. mogą być w każdym czasie przyporządkowane zgodnie z ich pochodzeniem.

(3) Publiczne ogłoszenie jest wystarczającym dowodem doręczenia wszystkim stronom, nawet jeżeli niniejsza ustawa przewiduje oprócz tego ogłoszenia szczególne doręczenie.

18 Paragraf 286 – Zasada

Jeżeli dłużnik jest osobą fizyczną, to zostaje zwolniony zgodnie z §§ 287–303a wobec wierzycieli upadłościowych ze zobowiązań, które nie zostały wykonane w postępowaniu upadłościowym.

19 Paragraf 287a - Postanowienie sądu upadłościowego

(1) Jeżeli wniosek o zwolnienie z pozostałej części długów jest dopuszczalny, sąd upadłościowy stwierdza w drodze postanowienia, że dłużnik uzyska zwolnienie z pozostałej części długów, jeżeli wykona obowiązki określone w §§ 295 i 295a i nie są spełnione przesłanki odmowy zwolnienia przewidziane w §§ 290, 297 i 298. Postanowienie należy podać do publicznej wiadomości. Dłużnikowi przysługuje na postanowienie natychmiastowe zażalenie.

5. Verordnung zu öffentlichen Bekanntmachungen in Insolvenzverfahren im Internet (rozporządzenie w sprawie publicznych ogłoszeń w Internecie w postępowaniach upadłościowych) z dnia 12 lutego 2002 r. (BGBl. I 2002, s. 677)

20 Paragraf 1

Ogłoszenia publiczne w Internecie w postępowaniach upadłościowych muszą spełniać wymogi niniejszego rozporządzenia. Ogłoszenie może zawierać wyłącznie dane, które podlegają obowiązkowi podania do wiadomości publicznej zgodnie z Insolvenzordnung (ustawą o postępowaniu upadłościowym) lub innymi przepisami, które przewidują publiczne ogłoszenia w postępowaniach upadłościowych.

21 Paragraf 3 – Terminy usunięcia

(1) Wpis danych z postępowania upadłościowego, w tym postępowania w przedmiocie otwarcia postępowania upadłościowego, w elektronicznym systemie informacyjnym i komunikacyjnym zostaje usunięty najpóźniej w terminie sześciu miesięcy po zakończeniu postępowania upadłościowego lub uprawomocnieniu się postanowienia o umorzeniu postępowania upadłościowego. Jeżeli postępowanie nie zostaje otwarte, termin rozpoczyna bieg od dnia uchylecia opublikowanych środków zabezpieczających.

(2) Do ogłoszeń w postępowaniu w sprawie zwolnienia z pozostałej części długów, w tym postanowienia na podstawie § 289 Insolvenzordnung (ustawy o postępowaniu upadłościowym), stosuje się ust.1 zdanie pierwsze, z zastrzeżeniem, że termin zaczyna biec od dnia uprawomocnienia się postanowienia o zwolnieniu z pozostałej części długów.

(3) Inne ogłoszenia zgodnie z Insolvenzordnung (ustawą o postępowaniu upadłościowym) zostają usunięte w terminie miesiąca od pierwszego dnia opublikowania.

6. Bundesdatenschutzgesetz (ustawa federalna o ochronie danych) z dnia 30 czerwca 2017 r., (BGBl. I s. 2097, ostatnio zmieniona ustawą z dnia 23 czerwca 2021 r., BGBl. I s. 1858)

22 Paragraf 31

Ochrona obrotu gospodarczego w przypadku scoringu i informacji dotyczących zdolności kredytowej

(1) Wykorzystanie wartości prawdopodobieństwa dotyczącego określonego przyszłego zachowania osoby fizycznej w celu podjęcia decyzji o zawarciu, wykonaniu lub rozwiązaniu stosunku umownego z tą osobą (scoring) jest dozwolone tylko jeżeli:

1. dotrzymano przepisów prawa o ochronie danych;
2. dane wykorzystane do obliczenia wartości prawdopodobieństwa w oparciu o naukowo uznaną procedurę matematyczno-statystyczną są w sposób możliwy do wykazania istotne dla obliczenia prawdopodobieństwa określonego zachowania;
3. do obliczania wartości prawdopodobieństwa nie były wykorzystywane wyłącznie dane adresowe oraz
4. w przypadku wykorzystania danych adresowych osoba, której dane dotyczą, została poinformowana o zamierzonym wykorzystaniu tych danych przed obliczeniem wartości prawdopodobieństwa; fakt poinformowania należy udokumentować.

[...]

III.

1. W przedmiocie pierwszego pytania prejudycjalnego

- 23 W ramach wniosku o dopuszczenie odwołania w postępowaniu, które także dotyczy zwolnienia z pozostałej części długów oraz SCHUFA [wyrok Verwaltungsgericht Wiesbaden (sądu administracyjnego w Wiesbaden) z dnia 7 czerwca 2021 r., sygn. 6 K 307/20.WI] będący stroną przeciwną organ nadzorczy zajął stanowisko, że art. 77 ust. 1 RODO nie przewiduje, iż konieczna jest kontrola sądowa prawidłowości decyzji w sprawie skargi pod względem merytorycznym. Przeciwnie, chodzi o prawo do skargi ukształtowane jak prawo do petycji, które podlega kontroli prawnej jedynie w ograniczonym zakresie. W ramach sądowej kontroli „skuteczna” ochrona prawna ogranicza się do tego, czy organ w ogóle zajął się skargą osoby, której dane dotyczą, i poinformował ją we wskazanych terminach o stanie i wyniku skargi. Artykuł 78 ust. 1 RODO nie przewiduje dalej idącej kontroli sądowej.
- 24 W odniesieniu do charakteru prawnego decyzji krajowego organu nadzorczego, o której mowa w art. 77 RODO, istnieją różne stanowiska prawne. W orzecznictwie z jednej strony prezentowany jest pogląd, że rozpatrzenie skargi należy oceniać w oparciu o kryterium oceny dla petycji, tj. rozpatrzenie skargi należy uznać za prawidłowe, jeżeli strona przeciwna ustali okoliczności faktyczne i uzasadni swoją ocenę prawną w odniesieniu do twierdzeń skargi, jak również przedmiotu skargi nie tylko w sposób ogólnikowy i poinformuje skarżącego o rozstrzygnięciu [...]. W orzecznictwie, które przyjmuje istnienie prawa podobnego do petycji, argumentuje się, że art. 77 ust. 1 RODO nie zmienił niczego w stosunku do poprzednio obowiązującego stanu prawnego (art. 28 ust. 4 dyrektywy 95/46/WE).

- 25 Sąd odsyłający ma wątpliwości, czy to stanowisko jest zgodne z art. 77 ust. 1 RODO. Zgodnie z art. 77 ust. 1 RODO nie wystarczy właśnie, że organ zajmie się skargą, prawidłowo zbada przedmiot skargi i poinformuje o wyniku kontroli. Zasady ustanowione w tym względzie przez orzecznictwo odpowiadają więc zasadom dotyczącym petycji i ograniczają prawo do skutecznego środka ochrony prawnej przed sądem przeciwko organowi nadzorczemu zgodnie z art. 78 ust. 1 RODO.
- 26 Wprowadzie pierwotnie obowiązujący art. 28 ust. 4 dyrektywy 95/46/WE był sformułowany podobnie do obecnie obowiązującego art. 77 ust. 1 RODO i w odniesieniu do poprzednio obowiązującego prawa w Niemczech została przyjęta procedura quasi petycyjna. Dyrektywa 95/46/WE nie przewidywała jednak prawa do skutecznej ochrony prawnej, jak ma to miejsce obecnie [art. 78 RODO; zob. także art. 53 dyrektywy (UE) 2016/680]. Obecnie na mocy prawa europejskiego odwołuje się bowiem do skutecznego środka ochrony prawnej zgodnie z art. 47 karty [zob. art. 1 ust. 2 RODO i art. 1 ust. 2 dyrektywy (UE) 2016/680]. Zatem prawodawca Unii dokonał wyraźnego rozróżnienia między **skutecznym** środkiem ochrony prawnej a petycją (art. 44 karty). W każdym razie, quasi petycyjne rozpoznanie skargi nie dawałoby w niniejszej sprawie skutecznego środka ochrony prawnej, a jedynie „jakiś rodzaj” środka ochrony prawnej.
- 27 Wykonywanie RODO byłoby wówczas w znacznej mierze zależne od wykorzystywania prywatnych środków ochrony prawnej w rozumieniu art. 79 RODO i tym samym byłoby przede wszystkim zadaniem prywatnym. Okoliczność, że nie byłoby to zgodne z RODO, wynika stąd, że wdrożenie wymogów RODO jest zadaniem państw członkowskich i ich krajowych organów administracji [art. 57 ust. 1 lit. a) RODO]. W szczególności wyraźnie określone w art. 51 ust. 1 RODO zadanie krajowych organów nadzorczych polegające na ochronie podstawowych praw i wolności osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych nie mogłoby być realizowane, gdyby organy nadzorcze nie mogły zostać zobowiązane do wykonywania swoich zadań za pomocą skutecznych środków ochrony prawnej. Taki wniosek można wyprowadzić również z motywu 141: zgodnie z tym motywem osoba fizyczna ma prawo do skutecznego środka ochrony prawnej, jeżeli „organ nadzorczy nie reaguje na skargę [...] choć jest to niezbędne do ochrony praw tej osoby”.
- 28 Mając na uwadze cel RODO, ale także rozporządzenia (UE) 2016/680, polegający na zapewnieniu, w wykonaniu art. 7 i 8 karty, skutecznej ochrony swobód i praw podstawowych osób fizycznych, w szczególności ich prawa do życia prywatnego i do ochrony danych osobowych, prawa do skargi nie można wyklądać w sposób zawężający tak, że organ nadzorczy musi jedynie podjąć „jakiegokolwiek” działanie (podobnie także wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 15 czerwca 2021 r., Facebook Ireland i in., C-645/19, ECLI:EU:C:2021:483, pkt 91). Również mając na uwadze, że w przypadku transgranicznego przetwarzania danych także organ nadzorczy innego państwa członkowskiego mógłby stwierdzić, że konkretne przetwarzanie danych jest sprzeczne z RODO (zob. wyrok Trybunału

Sprawiedliwości z dnia 15 czerwca 2021 r., Facebook Ireland i in., C-645/19, ECLI:EU:C:2021:483), tym bardziej konieczne jest uprawnienie sądu do kontroli odpowiedniej decyzji krajowego organu nadzorczego w postępowaniu w sprawie skargi zgodnie z art. 77 i nast. RODO.

- 29 Oberverwaltungsgericht Koblenz (wyższy sąd administracyjny w Koblenz, Niemcy), który orzekł w wyroku z dnia 26 października 2020 r. (sygnatura 10 A 10613/20.OVG) w zawisłej przed nim sprawie, że skarżący nie ma prawa do decyzji o określonej treści ani do określonego rozstrzygnięcia w sprawie, nie przedstawił w tamtym przypadku Trybunałowi Sprawiedliwości do ostatecznego wyjaśnienia pytania dotyczącego rozporządzenia (UE) 2016/679 (tu: art. 78 ust. 1 RODO).
- 30 W przekonaniu sądu organowi nadzorczemu przysługuje jednak pewien zakres oceny i uznania. Zgodnie z art. 57 ust. 1 lit. a) RODO każdy organ nadzorczy monitoruje i egzekwuje stosowanie RODO. Artykuł 58 RODO reguluje kompetencje organu nadzorczego (podobnie także wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 15 czerwca 2021 r., Facebook Ireland i in., C-645/19, ECLI:EU:C:2021:483). Pod tym względem postępowanie nie różni się w żaden sposób od trójstronnych konstelacji w prawie krajowym, w których osoba ubiegająca się o ochronę prawną stara się doprowadzić do podjęcia przez organ działania na niekorzyść prywatnej osoby trzeciej w celu wyegzekwowania podmiotowego prawa publicznego. Również w takim przypadku organ musi w pełni ustalić stan faktyczny według twierdzeń skarżącego i działać w ramach przysługującego mu uznania do podjęcia interwencji. Uznanie to zostaje jednak zredukowane do zera, jeżeli podmiotowe prawa publiczne zostały naruszone. Wobec tego nic nie przemawia w niniejszej sprawie przeciwko temu, by postępowania ze skarg przeciwko organowi nadzorczemu na podstawie RODO wszczęte przez zainteresowaną osobę trzecią – skarżącego – traktować dokładnie tak samo, jak się to czyni zgodnie z kilkudziesięcioletnią praktyką niemieckich sądów administracyjnych w prawie krajowym.
- 31 W celu uzyskania jednolitej wykładni konieczne jest udzielenie odpowiedzi na pytanie pierwsze. Sąd odsyłający skłania się przy tym, zgodnie z tym, co zostało przedstawione wcześniej, do przyjęcia takiej wykładni, że wydana przez organ nadzorczy decyzja co do istoty sprawy podlega merytorycznej kontroli sądu w pełnym zakresie, przy czym jednak organ nadzorczy może zostać zobowiązany do działania jedynie wtedy, gdy nie można stwierdzić zgodnych z prawem alternatyw (jak w przypadku wspomnianego zredukowania zakresu uznania do zera). Jedynie w ten sposób można zapewnić skuteczny środek ochrony prawnej. Nawet jeżeli organ nadzorczy jest w pełni niezależny (zob. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2010 r., Komisja przeciwko Niemcom, C-518/07, ECLI:EU:C:2010:125), to ta niezależność nie może prowadzić do arbitralnego i pozbawionego sankcji działania, co miałoby miejsce właśnie w przypadku quasi petycyjnego charakteru rozpoznawania skarg.

2. W przedmiocie pytań prejudycjalnych od drugiego do piątego

- 32 Prywatne biura informacji kredytowej otrzymują od państwa, w niniejszej sprawie w przypadku biorącej udział w postępowaniu SCHUFA od administracji sądowej Nadrenii-Palatynatu, wszystkie wpisy z rejestrów publicznych, tu konkretnie z rejestru dłużników oraz rejestru upadłości. W niniejszym przypadku chodzi konkretnie o wpis i publiczne ogłoszenie zwolnienia z pozostałej części długów na stronie internetowej „insolvenzbekanntmachungen.de” prowadzonej w imieniu niemieckich krajów związkowych przez Nadrenię Północną-Westfalię. Nie jest przy tym jasne, czy istnieje uregulowanie dotyczące wspólnego postępowania zgodnie z art. 26 RODO.
- 33 W świetle art. 6 i 7 karty powstaje w tym kontekście pytanie, czy wpisy z rejestrów publicznych mogą być przenoszone w niezmienionej postaci do rejestrów prywatnych, gdy nie istnieje konkretny powód do przechowywania danych przez prywatne biuro informacji kredytowej. Celem przechowywania danych jest raczej umożliwienie wykorzystania danych w przypadku ewentualnego zapytania o informację przez przedsiębiorcę, na przykład przez bank. Kwestią całkowicie otwartą jest przy tym, czy takie zapytanie o udzielenie informacji zostanie kiedykolwiek skierowane do biura. To prowadzi ostatecznie do zatrzymywania danych „na zapas”, zwłaszcza gdy dane te zostały już usunięte z krajowego rejestru z uwagi na upływ terminu ich przechowywania.
- 34 Prawo krajowe (§ 31 BDSG) zawiera przepisy dotyczące tzw. scoringu przez biura informacji, aczkolwiek zastrzega konieczność zgodności z (europejskim) prawem o ochronie danych, § 31 ust. 1 pkt 1 BDSG. Prawo krajowe nie przewiduje terminu usunięcia danych w odniesieniu do baz danych biur informacji kredytowej.
- 35 W niniejszej sprawie strona przeciwna wychodzi z założenia, że te dane osobowe służą ocenie zdolności kredytowej i mogą być przechowywane tak długo, jak jest to konieczne do celów, dla których są przechowywane. Z uwagi na brak uregulowania przez ustawodawcę krajowego organy nadzorcze zawarły ze stowarzyszeniem biur informacji kredytowej tzw. „Codes of Conduct”, które przewidują usunięcie danych dokładnie po upływie trzech lat od dokonania wpisu w bazie danego biura informacji kredytowej [zob. „Verhaltensregeln für die Prüf- und Löschfristen von personenbezogenen Daten durch die deutschen Wirtschaftsauskunfteien” (kodeksy postępowania w zakresie terminów kontroli i usuwania danych osobowych przez niemieckie biura informacji kredytowej) z dnia 25 maja 2018 r. przyjęte przez stowarzyszenie „Die Wirtschaftsauskunfteien e. V.”, które zostały zatwierdzone przez organy nadzorcze zgodnie z art. 40 RODO].
- 36 Prowadzi to do tego, że sporne zwolnienie z pozostałej części długów należy usunąć z publicznego rejestru ogłoszeń upadłościowych po 6 miesiącach, zaś prywatne biura informacji kredytowych (tylko siedem dużych przedsiębiorstw)

mogą je przechowywać znacznie dłużej, nawet przez kolejne trzy lata, i przetwarzać je w przypadku udzielania informacji.

- 37 W przekonaniu sądu odsyłającego istnieją wątpliwości co do tego, czy „równoległe przechowywanie” tych danych obok przechowywania w rejestrach państwowych w przypadku wielości prywatnych przedsiębiorstw jest w ogóle dopuszczalne. Należy mieć przy tym na uwadze, że biorąca udział w postępowaniu SCHUFA jest tylko jednym z kilku biur informacji kredytowej i stąd dane są wielokrotnie przechowywane w ten sposób w Niemczech, co oznacza poważną ingerencję w prawo podstawowe określone w art. 7 karty. Dzieje się tak głównie dlatego, że takie „przechowywanie danych na zapas” nie jest uregulowane ustawowo i może poważnie ingerować w działalność gospodarczą osoby, której dane dotyczą, zarówno w sposób uzasadniony, jak i nieuzasadniony [...].
- 38 Do tego dochodzi, że zgodnie z RODO przetwarzanie i tym samym przechowywanie danych jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy spełniony jest jeden z warunków określonych w art. 6 ust. 1 RODO. W niniejszym przypadku w rachubę wchodzi jedynie art. 6 ust. 1 akapit pierwszy lit. f) RODO. SCHUFA jako przedsiębiorstwo prowadzące działalność gospodarczą nie wykonuje bowiem żadnego zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej [art. 6 ust. 1 akapit pierwszy lit. e) RODO] [...].
- 39 Bardzo wątpliwy jest również prawnie uzasadniony ogólny interes realizowany przez administratora (w niniejszej sprawie przez SCHUFA) lub przez stronę trzecią (np. bank udzielający kredytu), o którym mowa w art. 6 ust. 1 akapit pierwszy lit. f) RODO. Istnieje co najwyżej podstawowy interes biura informacji kredytowej w przechowywaniu informacji o zwolnieniu z pozostałej części długów, ponieważ chodzi o dane istotne pod względem gospodarczym, a biorąca udział w postępowaniu SCHUFA zarabia na tym pieniądze, jeżeli przy sprawdzaniu zdolności kredytowej dokonuje jeszcze oceny tych właśnie danych.
- 40 Jest to jednak sprzeczne z zamierzonym przez ustawodawcę sensem § 3 InsBekV, który zakłada okres przechowywania (tylko) w rejestrze upadłości wynoszący sześć miesięcy [...]. Niezbędne wyważenie interesów mogłoby prowadzić do uzasadnienia przetwarzania danych tylko wtedy, gdyby dane z rejestru upadłości były rzeczywiście konkretnie potrzebne do dostarczenia informacji o sytuacji gospodarczej.
- 41 Do tego dochodzi, że niemiecki ustawodawca przewiduje w § 3 InsBekV jedynie względnie krótki okres przechowywania informacji o zwolnieniu z pozostałej części długów w rejestrze upadłości, który wynosi sześć miesięcy. Przepis § 3 InsBekV ma z kolei swoją podstawę prawną w art. 79 ust. 5 rozporządzenia 2015/848, zgodnie z którym państwa członkowskie podają podmiotom danych termin dostępności danych osobowych przechowywanych w rejestrach upadłości, by podmioty te mogły korzystać ze swoich praw, zwłaszcza z prawa do usunięcia

danych. Prawo to nie jest realizowane w przypadku przechowywania danych w wielu „prywatnych” rejestrach, w których dane są przechowywane dłużej.

- 42 To prowadzi do zasadniczego pytania, czy dane z rejestru upadłości mogą być w ogóle w całości przeniesione do „prywatnej” bazy danych, ponieważ przeglądanie danych w rejestrze upadłości w przypadku prawnie uzasadnionego interesu jest w każdym razie możliwe dla biura informacji kredytowej dopóty, dopóki dane te są tam przechowywane. Gdyby zezwolić na dopuszczalne przechowywanie danych przez biuro informacji kredytowej, to doprowadziłoby to do równoległego przechowywania danych, a podmiot, którego dane dotyczą, zostałby pozbawiony prawa do domagania się przed sądem upadłościowym realizacji prawa do usunięcia danych. W ten sposób miałyby miejsce swego rodzaju zatrzymywanie danych „na zapas” przez przechowujące je biura informacji kredytowej. Sąd odsyłający uważa, że takie zatrzymywanie danych nie jest dopuszczalne w kontekście art. 8 karty oraz art. 6 ust. 1 akapit pierwszy lit. f) RODO. Ponadto osoba, której dane dotyczą, musiałaby niejednokrotnie dochodzić swoich praw wobec wszystkich biur informacji kredytowej, co ostatecznie prowadzi do konieczności składania wielu wniosków o usunięcie i utrudnia uzyskanie skutecznej ochrony prawnej.
- 43 Jeżeli dopuszczalność przechowywania danych z rejestrów publicznych przez prywatne przedsiębiorstwa (biura informacji kredytowej) zostanie potwierdzona, jak to obecnie przyjmuje organ nadzorczy, powstaje wówczas pytanie, czy zatwierdzone prywatne kodeksy postępowania, o których mowa w art. 40 RODO, które określają standardowe terminy usunięcia, należy uwzględnić przy dokonywaniu wyważenia interesów zgodnie z art. 6 ust. 1 akapit pierwszy lit. f) RODO. Biorąc udział w postępowaniu SCHUFA Holding AG, jak również będący stroną przeciwną organ nadzorczy przyjmują na tej podstawie, że „uprawnienie do przechowywania” informacji o zwolnieniu z pozostałej części długów istnieje zgodnie z „Codes of Conduct” przez okres trzech lat.
- 44 W tym względzie sąd odsyłający zgadza się z Oberlandesgericht Schleswig-Holstein (wyższym sądem krajowym w Szlezwiku-Holsztynie, Niemcy), który uważa, że terminy kontroli i usunięcia danych określone w pkt II.2.b) kodeksu postępowania są w odniesieniu do zwolnienia z pozostałej części długów sprzeczne z przepisami zawartymi w § 9 InsO, § 3 InsoBekVO [wyrok Oberlandesgericht Schleswig-Holstein (wyższego sądu krajowego w Szlezwiku-Holsztynie) z dnia 4 czerwca 2021 r., 17 U 15/21, II. 1. c) cc)]. Kodeksy postępowania nie powodują więc zgodności z prawem przetwarzania (przechowywania) danych. Zatem kodeksy te – nawet jeżeli zatwierdzone przez organy nadzorcze – nie mogą zostać uwzględnione przy niezbędnym dokonywaniu wyważenia interesów zgodnie z art. 6 ust. 1 akapit pierwszy lit. f) rozporządzenia RODO, i to ani w przypadku prawnie uzasadnionego interesu biura informacji kredytowej, ani w przypadku okresu przechowywania i tym samym terminów usunięcia danych.

- 45 Przeciwnie, zdaniem sądu odsyłającego, w razie dopuszczalnego przechowywania danych z rejestrów publicznych przez biura informacji kredytowej, w przypadku rejestrów „prywatnych” muszą obowiązywać maksymalnie takie same terminy przechowywania i usunięcia danych jak w rejestrach publicznych. To oznacza, że dane, które należy usunąć z rejestru publicznego, musiałyby również zostać w tym samym czasie usunięte przez wszystkie prywatne biura informacji kredytowej, które dodatkowo przechowują te dane.
- 46 Z uwagi na to, że w niniejszym przypadku chodzi o zasadniczą kwestię przechowywania danych z rejestrów publicznych przez przedsiębiorstwa prywatne, a w razie udzielenia odpowiedzi twierdzącej o to, kiedy te dane mają zostać przez te przedsiębiorstwa usunięte, niniejsze postępowanie zostaje zawieszone i sprawa zostaje przedłożona Trybunałowi Sprawiedliwości. Rozstrzygnięcie w niniejszym postępowaniu zapadnie ostatecznie w zależności od odpowiedzi udzielonej przez Trybunał Sprawiedliwości na te wysoce sporne pytania dotyczące art. 7 i 8 karty oraz art. 6 ust. 1 akapit pierwszy lit. f) RODO.

IV.

- 47 Postanowienie nie podlega zaskarżeniu.

[...] Wiesbaden, dnia 5 stycznia 2022 r.

[...] [adnotacja o odpisie]